

THE FOREIGN POLICY OF UKRAINE IN THE 90 YEARS OF THE XX CENTURY

ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА УКРАЇНИ У 90-Х РОКАХ XX СТ.

Borliuk O.V./Борлюк О.В.

Student/студент

Sekunova Y.V./Сєкунова Ю.В.

c.h.s, as.prof/ к.і.н., доц.

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

03041, Ukraine Kyiv, street Heroiv Oborony, 15

Національний університет біоресурсів та природокористування України

м. Київ, Україна

***Анотація.** У роботі розглянуті ключові аспекти зовнішньополітичної діяльності України. Зовнішньополітичний курс України. Положення України на світовій арені у 90-х роках XX ст. Основні події цих років.*

***Ключові слова:** зовнішня політика, міжнародні відносини, президент, держава, міжнародна арена.*

Вступ

Із становленням як держави Київської Русі на наших землях почала існувати і зовнішня політика. Видатні князі та гетьмани нашої держави, такі як: Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Володимир Мономах, Богдан Хмельницький та багато інших державотворців зробили великий поштовх для розвитку зовнішньої політики в подальшій історії. І у наші дні українська влада бере за приклад та урок досягнення та помилки минулого. З 24 серпня 1991 Україна стає незалежною державою та починає творити свою нову історію зовнішньої політики та спрямовувати її на захист національних інтересів, що на сьогодні є найважливішим питанням українського народу.

Саме з проголошенням незалежності Україна відкрила собі великі можливості для проведення самостійної зовнішньої політики. Наша держава

взяла курс на отримання статусу позаблокової та без'ядерної держави. Україну визнали 180 держав світу.

Важливо акцентувати увагу, що 2 липня 1993 року парламент України схвалив «Основні напрямки зовнішньої політики України». Цей документ визначив основні напрямки розвитку та реалізації зовнішньополітичного курсу, завдання, функції та національні інтереси нашої держави.

Основні завдання, які були визначені:

1. Утвердження і розвиток України як незалежної демократичної держави.
2. Забезпечення стабільності міжнародного становища України.
3. Збереження територіальної цілісності держави та недоторканності її кордонів.
4. Включення національного господарства у світову економічну систему для його повноцінного економічного розвитку, забезпечення потреб громадян і підвищення добробуту народу.
5. Захист прав та інтересів громадян України, її юридичних осіб за кордоном, створення умов для підтримання контактів з українцями, які перебувають за кордоном і вихідцями з України, подання їм допомоги згідно з міжнародним правом.
6. Поширення у світі образу України як надійного і передбачуваного партнера. [3]

Також, на нашу думку варто зазначити основні напрями зовнішньої політики України:

1. Розвиток двосторонніх відносин.
2. Збереження територіальної цінності України.
3. Вхід українського господарства до економічної системи світу.

Зв'язок геополітичного становища України та історичний зв'язок з Російською федерацією проявляється і в зовнішніх відносинах з країною. Встановлення дипломатичних відносин між Україною та РФ відбулося 14 лютого 1992 року. Широке коло питань, такі як, наприклад, Чорноморський

флот у місті Севастополь, що необхідно було врегулювати у процесі двосторонніх переговорів стало основою для розробки міжнародно-правової бази українсько-російських відносин і необхідності підготовки «великого договору» [2]. Договір про дружбу, партнерство і співробітництво був підписаний сторонами лише у 1995 році.

Одним із головних питань тих часів стало питання ядерного роззброєння України.

Як зазначив у виступі Л. Кравчук, позиція українського керівництва полягає в тому, що процес зниження рівня військових потенціалів повинен стати всеосяжним, тобто охоплювати всі види зброї, всі регіони, всі країни світу. Україна виявила бажання стати безпосереднім учасником переговорного процесу про роззброєння [2]. 1990 року Україна взяла на себе зобов'язання дотримуватись 3 правил статусу без'ядерної держави, а саме:

1. не приймати ядерної зброї;
2. не виготовляти ядерної зброї;
3. не набувати ядерної зброї.

Саме тому, кроки, які були здійснені щодо реалізації статусу без'ядерної країни були позитивними, на рахунок впливу на міжнародну атмосферу та зміцненню довіри держав до України.

Важливе значення для формування зовнішньополітичної концепції України мала також висловлена на сесії підтримка Україною принципу деідеологізації міжнародних відносин та ідеї про закріплення універсального уявлення про права людини і вироблення механізмів їх забезпечення. Загалом діяльність делегації України засвідчила зрілість її зовнішньополітичних позицій і стала гідним внеском у розвиток міжнародної співпраці[2].

Після проголошення незалежності спрямувала зовнішньополітичний курс на міжнародні організації. ООН(з 1945), ЮНЕСКО(з 1954).

Основною умовою для вступу країн до Ради Європи (РЄ) є визнання державою-кандидатом принципу верховенства права, її зоб'язання забезпечити права та основні свободи людини всім особам, які знаходяться під

її юрисдикцією. Вступ країни до РЄ свідчить про її демократичний вибір, спрямованість на захист прав людини та зміцнення демократичних інститутів[2]. Україна 14 липня 1992 року заявила про бажання приєднатися до Ради Європи. 15 вересня 1995 р. у Києві був відкритий Центр інформації та документації РЄ, на базі якого у 2001 р. було створено Бюро інформації Ради Європи в Україні.

26 вересня 1995 р. Парламентська асамблея РЄ схвалила позитивний висновок про заявки України на вступ до Ради Європи.

19 жовтня 1995 р. Комітет міністрів Ради Європи ухвалив рішення про запрошення України стати 37-м членом Організації.

9 листопада 1995 р. відбулася урочиста церемонія вступу України до Ради Європи, у Страсбурзі на площі перед Палацом Європи був піднятий Державний прапор України[1].

Ще одним важливим питанням стало Створення Співдружності Незалежних Держав(СНД). 8 грудня 1991 на зустрічі керівників Білорусі, Росії та України було прийнято рішення про створення СНД. 21 грудня до Співдружності Незалежних Держав приєдналося 11 з 15 країн колишніх країн СРСР. Загалом статус СНД було прийнято 22 січня 1993 року, але до цього часу договір не був підписаним Президентом України та не ратифікованим Верховною радою України. Ця Угода стимулювала рух товарів, який був вигідним для всіх держав, які вступили до СНД.

Від дня проголошення незалежності України розпочався етап визнання її на міжнародній арені. Першою державою, яка визнала Незалежність нашої держави стала Польща. 2 грудня 1991 року президент Польщі надіслав Президенту України вітання зі здобуттям незалежності.

Восени 1991 р. відбулися перші офіційні візити Голови Верховної Ради України Л. Кравчука до Франції, США і Канади. В їхніх межах політичні діячі та громадськість цих країн були ознайомлені з політичною й економічною ситуацією в Україні, її перспективами як незалежної держави та головними

принципами української зовнішньої політики. Одночасно було закладено фундамент для встановлення вигідних для обох сторін ділових зв'язків [2].

Найбільш визначними для України стали останні дні 1991 року, коли її визнали всі держави «великої сімки». Станом на 1993 рік Україну як незалежну державу визнали 132 держави світу, із них встановили з Україною дипломатичні відносини 105 держав, а на 1994 рік їх було понад 149, зокрема зі 133 країнами було встановлено дипломатичні відносини.

Пріоритетним значенням для підвищення авторитету України на міжнародній арені мало прийняття 10 грудня 1991 року «Закону про дію на її території міжнародних договорів». У ньому йшлося про те, що, прагнучи долучитись до системи правових відносин між державами та на основі взаємної поваги державного суверенітету і демократичних засад міжнародної співпраці, Україна розглядає укладені й ратифіковані нею міжнародні договори невід'ємною частиною національного законодавства. Ці акти молодій державі засвідчили появу на політичній карті світу нової демократичної держави, готової зробити гідний внесок у міжнародне співробітництво світової спільноти.

Таким чином, підсумовуючи, можна сказати, що правильний зовнішньополітичний курс дав важливий поштовх для презентації України на міжнародній арені. Наша держава з перших років незалежності почала співпрацювати і у міжнародних організаціях, що дає результати і сьогодні та ставить Україну як державу, яка підтримує дружні стосунки з країнами світу. Також Україна ставила акцент на її міжнародному визнанні, що стало вірним рішенням щодо вдалого роздроблення її зовнішньополітичної концепції.

Отже, Україна з отриманням незалежності і до сьогодні розвиває широке співробітництво з іншими державами, у тому числі й військово-політичне, яке ставить за мету підвищення довіри та показ партнерства і взаємодії. Зокрема, Україна бере активну участь у розбудові та зміцненні загальноєвропейської структури безпеки, залучить підтримкою європейської спільноти

На сьогодні, наша держава, як суб'єкт міжнародного права, творить сильну, незалежну міжнародну політику на засадах міжнародного права, показує свою силу та значимість у всьому світі, захищаючи свої інтереси

Література:

1. Губерський Л. В. Ініціативи Міжнародні України // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т. /Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. — К: Знання України, 2004 — Т.1 — 760 с.
2. Головченко В. І. «Основні напрями зовнішньої політики України» // Українська дипломатична енциклопедія: У 2-х т./Редкол.: Л. В. Губерський (голова) та ін. — К.: Знання України, 2004, - 86-89 с.
3. .[Електронний ресурс], режим доступу: https://pidruchniki.com/1577111555611/politologiya/mizhнародne_viznannya_nezalezhoiyi_ukrayini

***Abstract.** The paper considers key aspects of Ukraine's foreign policy. Foreign policy course of Ukraine. The situation of Ukraine on the world stage in the 90 years of the twentieth century. The main events of these years.*

***Key words:** foreign policy, international relations, president, state, international arena.*